

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

4. Монахов С. К., Попова Н. В., Курапов А. А. Оценка ассимиляционной емкости акватории и экологическое нормирование сброса загрязняющих веществ в море // Вестн. Дагестан. науч. центр РАН. - 2005. - № 20. - С. 58-66.

5. Экологическая политика ОАО «ЛУКОЙЛ» на Каспийском море. Т. 2. Охрана окружающей среды при поиске, разведке и добыче углеводородного сырья в северной части Каспийского моря / отв. ред. С. К. Монахов, В. А. Селезнев. - Астрахань, 2003. - 256с.

УДК 528.48:67.035

КОММУНИКАЦИЯ ЖӘНЕ АВТОЖОЛ ҚҰРЫЛЫСЫНДАҒЫ ГЕОДЕЗИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГІ

Алдуашова Катира Мейрбековна

katya_kz_91@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ-нің геодезия және картография кафедрасының магистранты
Ғылыми жетекші – т.ғ.к., профессор Кусаинова Г.Д.

Көлік саласын дамыту көлік салалары: автожол, темір жол, азаматтық авиация, су көлігінде инфрақұрылымды дамыту деңгейін арттыруға, халықаралық көлік желісіне бірігу деңгейін арттыруға бағытталған.

Автожол арқылы жүктерді тасымалдаудың артуына байланысты халықаралық стандарттарға сәйкес сапалы автожолдың қажеттілігі туындап отыр. Бұл құрылыс жұмыстарын жүзеге асыру барсында ізденіс жұмыстарынан бастап геодезиялық мониторингілеу жұмыстарына дейін геодезиялық қамтамасыз ету жұмыстары жоғары рөлге ие.

Развитие отрасли транспорта, таких как: автомобильная, железнодорожная, гражданская авиация, водная транспортная инфраструктура направлена на повышение уровня интеграции в международной транспортной сети.

Из-за перевозки грузов автомобильным транспортом в соответствии с международными стандартами, необходима потребность в высококачественной дороге. В ходе реализации строительных работ начиная с исследовательских до геодезических мониторингов, очень важна роль геодезических работ.

Development of the sector of transport, such as road, railway, civil aviation, water transport infrastructure is aimed at increasing the level of integration in the international transport network.

Due to the transportation of goods by road in accordance with international standards, it is necessary need for high-quality road. In the course of construction work starting from research to geodetic monitoring, a very important part of geodetic works.

Автомобиль жолдары - Қазақстанның көлік-коммуникация кешенінің маңызды элементтерінің бірі, оның тиімді қызметі мен тұрақты дамуы қазіргі заманғы жағдайларда экономиканың өсуіне өту, халықтың өмір жағдайын жақсарту және деңгейін арттыру факторлары болып табылады. Темір жолдар мен су жолдарының аса төменгі тығыздылығы кезінде Қазақстандағы автомобиль жолдары басым, ал көптеген өңірлер үшін жалғыз қатынас құралы болып табылады, оның арқасында тауар, құрылыс және ауылшаруашылық жүктері келіп түседі, өнім шығарылады, жолаушылар тасымалы жүзеге асырылады. Нарықтық жағдайларда жүктердің тасымалдануын тездету мен оларды сақтау факторлары аса маңызды. Осыған байланысты, жүк жіберушілер, әсіресе жеке секторда жақын арақашықтықта ғана емес (300 км дейін), алыс арақашықтық аймақтарында (1500-2000 км) автомобиль көлігіне қайта бағдарланды. Өндіріс және ауылшаруашылық, шағын және орта бизнес өндірістерін дамыту арқылы облысаралық тасымал, сондай-ақ іргелес мемлекеттермен байланыс ұлғаяды. [3].

Германияның «SOILWORKS» компаниясының жол салудағы инновациялық жобасы алдағы уақытта Қазақстанда да қолданылмақ. Яғни кәдімгі құм немесе топырақтан тегіс жол

салу әдісін неміс инженерлері біздің мамандармен бөліседі. Жол салудың жаңа тәсілі кәдімгі қара топырақтың үстіңгі қабатын нығыздау арқылы жүзеге асады. Алдымен қара жолдың беті тегістеліп, одан соң оған ерекше сұйық полимерлі органикалық қоспа себіледі. Нәтижесінде топырақ өткел автомагистральға айналып шыға келеді. Мамандардың айтуынша мұндай жол ыстық пен суыққа да төзімді. Тіпті сынбайды, мүжілмейді де. Неміс инженерлері жол салуға арналған сұйық қоспаның қоршаған ортаға зияны жоқ деп отыр. Оның үстіне жаңа технология қолданысқа еңсе бір шақырымдық жолды бір айда емес, 2-3 күннің ішінде бітіруге болады екен. Қазір Еуропаның біраз мемлекеттері мен Араб елдерінің шөлді өңірлерінде аталған жоба кеңінен қолданысқа ене бастаған. [4].

1-сурет. «Батыс Еуропа - Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізін қайта жаңарту.

Жер мониторингінің жүргізу үшін ақпаратты жинау түрлі түсірістер, ізденістер, тексерулер (топографиялық-геодезиялық, топырақ, мелиоративтік), арнайы бақылаулар арқылы жүргізіледі.

Жер қорын зерттеу мақсатымен түрлі министрліктер мен ведомстволар жүргізетін тексерістер, бақылаулар мен түсірістер салалық нормативтік-техникалық құжаттар негізінде жасалған болатын. Бірақ жер қорын зерттеу бірыңғай мемлекеттік тәсілдерді талап етеді, өйткені жер ресурстары қоршаған табиғи ортаның маңызды бөлігі, ауылшаруашылық, орман шаруашылығының басты өндіріс құралы және кәсіпорындар мен мекемелерді орналастырудың кеңістік негізі болып табылады. Жер мониторингі табиғи ресурстардың басқа мониторингтері мен кадастрларының арасындағы байланыс рөлін атқару керек және оған мемлекеттік статус беру керек.

Әртүрлі деңгейлердегі экологиялық жағдай туралы ақпаратты жердің карталық негізіне салынған графикалық мәліметтерден тұратын экологиялық жағдай жоспарының көмегімен алуға болады. Жүргізілетін мониторингтің түріне қарай картографиялық негіздің әртүрлі масштабтарын қолданады. Бақылаулар жер қорының барлық категориялары бойынша жылжымалы зертханаларды пайдаланып түрлі полигондарда, эталон учаскелерінде, стационарлық және жартылай стационарлық алаңдарда жүргізіледі.

Ақпаратты алуды едәуір арзандатуға болатын әдістердің бірі – қашықтықтан зондтау. Бұл әдіс мониторингті қарапайым, тез және қол жетімді құралдармен жүргізуге мүмкіндік береді. Қашықтықтан зондтау – объектіден алыс, яғни тікелей контактсыз, жүргізілген өлшеулер нәтижесінде объект жайлы ақпарат алу. Қашықтық мониторинг – табиғи процестерді алыс байланыс құралдары арқылы ақпаратты автоматты түрде беретін және тіркейтін ұшқыш және аэроғарыштық аппараттар, жер бетіндегі аспаптардың көмегімен бақылау. Ғарыш аппараттарынан және биіктегі ұшақтардан жасалынған түсірістер жер мониторингін глобалды, республикалық және аймақтық деңгейде жүргізгенде қолданылады.

Жер мониторингін жүргізу кезінде қажетті ақпаратты алу үшін қашықтықтан зерделеу, жер бетін суретке түсіру және бақылау әдістері, сондай-ақ қор деректері қолданылады. Жер мониторингін техникалық қамтамасыз ету жер ресурстарын басқару жөніндегі тиісті аумақтық органдарда ақпаратты жинау, өңдеу және сақтау пункттері бар автоматтандырылған ақпараттық жүйе арқылы жүзеге асырылады. Жер мониторингінен алынған нәтижелер автоматтандырылған ақпараттық жүйенің мұрағаттарында (қорларында) және деректер банкінде жинақталады. Азаматтар, кәсіпорындар мен мекемелер, халықаралық ұйымдар, шетелдік заңды және жеке тұлғалар жер мониторингінің мәліметтерін белгіленген тәртіппен пайдаланады. [2].

Қолданылған әдебиет

1. «Жер туралы заңнамалар». Алматы, 2009 ж
2. Қазақстан Республикасының Жер Кодексі. – Алматы:ЮРИСТ, 2010.– 100 б
3. Интернет материалдары: <http://www.google.kz>.
- 4.Батыс Еуропа - Батыс Қытай» жобасы <http://www.mtc.gov.kz/index.php/kz/#>

УДК 528.088

ГЕОДЕЗИЧЕСКИЕ РАБОТЫ ПРИ ВОЗВЕДЕНИИ УНИКАЛЬНЫХ СООРУЖЕНИЙ

Алибаев Сергазы Акбердиевич

sergazy_slibaev@mail.ru

Магистрант кафедры геодезия и картография ЕНУ им. Л.Н.Гумилева
Научный руководитель - к.т.н., профессор Игильманов Ж.А.